

KUKA
HUOMAA
MUT?

CHECK-LISTA

EROA HARKITSEVALLE TAI ERONNEELLE

Eroon liittyä paljon erilaisia asioita, joita on hyvä huomioida, ja joiden hoitamiseen kannattaa varata aikaa. Tähän listaan on koottu asioita, joita kannattaa huomioida riippumatta siitä millaisesta suhteesta olet eroamassa. Eroa harkitessa ja miettiessä on hyvä hakea apua ja tukea parisuhteen pulmiin ennen eropäätöksen tekemistä. Huolellinen asioiden keskustelu voi auttaa eron jälkeisissä asioissa, jos kuitenkin päädytte eroon.

MUISTA AINAKIN NÄMÄ.

Erilaiset suhteet ja ero

Avoero

- Avoliiton eropäätöksen tekeminen, kun parisuhdetta tai yhteistaloutta ei enää ole, avoliitto päättyy.

Avioero

Avioerohakemus on kaksivaiheinen:

- Ensimmäisen vaiheen avioerohakemus oman tai puolison asuinpaikkakunnan käräjäoikeudelle. Hakemuksen jättöä seuraa vähintään puolen vuoden harkinta-aika.
- Harkinta-ajan jälkeinen avioeroon tuomitseminen tulee hakea käräjäoikeudelta. Toisen vaiheen hakemus on toimitettava vuoden sisällä harkinta-ajan alkamisesta tai avioero raukeaa.
- Puolisot ovat asuneet erillään keskeytyksettä viimeiset kaksi vuotta, avioeron voi saada ilman kuuden kuukauden harkinta-aikaa.

Ero rekisteröidystä parisuhteesta

- Rekisteröidyn parisuhteen purun hakeminen käräjäoikeudelta. Sovelletaan samoja säännöksiä kuin avioeroon.

Asuntoasiat ja muutto

- Puolisoiden asumismuoto vaikuttaa eron aikana tai sen jälkeen sovittavat ja huomioitavat asiat.
 - Vuokra-asunto (yksin vuokrasopimuksen jatkaminen tai molemmat muuttavat asunnosta pois)
 - Omistusasunto (asunto jää toiselle puolisolalle, asunto myydään tai vuokrataan)
 - Asumisoikeusasunto (asumisoikeudesta luopuminen tai sen siirtyminen)
- Omistajuuteen liittyvistä kuluista sopiminen (mm. asuntolainan omaosuus, kiinteistövero, yhtiövastike).
- Juoksevista kuluista sopiminen (mm. sähkö, vesi, vakuutus).
- Muuttoilmoitus ja osoitteen muutos (maistraatti ja posti).
- Vanhemman on ilmoitettava toiselle vanhemmalle aikomuksestaan muuttaa asuinpaikkaansa, jos muutolla on vaikutusta huollon tai tapaamisoikeuden toteutumiseen.
- Molemmilta vanhemmilta tulee olla suostumus lapsen muuttoon toiselle paikkakunnalle, jos vanhemmillä on yhteishuoltajuus.

Omaisuuuden jako

Avoliitto

- Omaisuuuden ositus tai erottelu voidaan tehdä, kun avioerohakemus on jätetty käräjäoikeudelle.
 - Osapuolet tekevät keskenään sopimuksen.
 - Osapuolet tekevät sopimuksen lakimiesten avustuksella.
 - Pesänjakajan päätös omaisuuden jaosta, jos ei sopimusta .

Avoliitto

- Omaisuuuden erottelu ja yhteisomistusten purku
 - Molemmat pitävät oman omaisuutensa ja vastaavat omista veloistaan.
 - Jos avoliittolaki (laki avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta) soveltuu, lisäksi on mahdollisuus:
 - ◆ Erottelusopimukseen
 - ◆ Vaatia hyvitystä
 - ◆ Hakea pesänjakajaa
-

Pankkiasiat

Yhteisomistusten purku

- Yhteiset lainat, lainojen takaukset/takaajat
 - Yhteiset tilit ja käyttöoikeudet
 - E-laskut yhteisissä asioissa (sopiminen, katkaisu/siirto)
 - Säästöt ja sijoitukset
-

Suostumukset, luvat, lähiomaiset

- Sairaalan lähiomaiset (kanta.fi)
 - Työpaikalla lähiomaiset
 - Lasten päiväkotit, koulu tai harrastukset – tieto osoitetietojen muutoksesta sekä mahdollisesta yhteyshenkilön muutoksesta
-

Vakuutukset ja muut huomioitavat käytännön asiat

- Lasten vakuutusasiat (irtisanominen, uusien vakuutusten kilpailutus ja hankinta, mahdolliset edunsaajamuutokset)
 - Vanhempien vakuutusasiat (irtisanominen, uusien vakuutusten kilpailutus ja hankinta, mahdolliset edunsaajamuutokset)
 - Sukunimen muutokseen liittyvät hakemukset (mm. ajokortti, kortit, passi).
 - Asianajajan / oikeusavun hakeminen
 - Mahdollisen keskinäisen testamentin muutos tai peruutus, jossa puoliso edunsaajana
 - Puhelinliittymät, puhelin maksut (sopiminen, katkaisu/siirto)
 - Internet-maksut (sopiminen, katkaisu/siirto)
 - Kortit (sopiminen, katkaisu/siirto)
 - Bonuskortit (sopiminen, katkaisu/siirto)
-

Lapseen / lapsiin liittyvät asiat

Suunnitelmat ja lapsen mielipiteen selvittäminen

- Vanhemmuussuunnitelman täyttäminen ennen vanhempien keskinäisen sopimuksen tekoa tai lastenvalvojalle menoa.
- Lapsen ajatusten, toiveiden ja kysymysten selvittäminen ja huomioiminen häntä itseään koskevissa asioissa. Vanhemman vastuulla on tehdä päätökset, kuullen lapsen mielipiteen.

Lasta koskevista asioista sopiminen

- Vanhempien keskinäinen sopimus.
- Lastenvalvojalla laadittu ja vahvistettu virallinen asiakirja.
 - Lastenvalvojalle ajan varaaminen.
 - Varatun ajan ilmoittaminen lapsen toiselle vanhemmalle.
- Vanhemmat sopivat lapseen liittyen:
 - Lapsen huollosta: yhteishuoltajuus, yksinhuoltajuus tai huollon tehtävänjako.
 - Lapsen asumisesta: kumman vanhemman luona lapsi on kirjoilla.
Lapsi voi olla kirjoilla vain yhdessä osoitteessa.
 - Lapsen tapaamisesta: Miten lapsi tapaa vanhempaa, jonka luona ei ole kirjoilla ja kuinka muu yhteydenpito järjestetään. Tapaamiset voidaan järjestää myös tuettuina ja valvottuina tapaamisina. Lapsen siirtymiset vanhemmalta toiselle voidaan järjestää valvottuina vaihtoina.
 - Lapsen vuoroasumisesta: Lapsi asuu vuorotellen kummankin vanhempansa luona. Vuoroasuminen edellyttää, että lapsi on vähintään 40% ajasta kummankin vanhemman luona.
 - Lapsen elatuksesta: Miten lapsen kulut jakautuvat vanhempien kesken. Vanhemmat vastaavat lapsen elatuksesta elatuskykynsä mukaisessa suhteessa.
 - Elatusavusta sopiminen. Vanhempi maksaa määräajoin elatusapua osallistuakseen lapsensa elatuksesta aiheutuviin kustannuksiin (elatusapulaskuri).

Sovittelut ja tuomioistuim

- Perheasioiden sovittelua on saatavilla kunnasta riippuen kasvatus- ja perheneuvolasta tai Perheasiain neuvottelukeskuksesta.
- Asiantuntija-avusteinen huoltoriidan sovittelumenettely kärjäoikeudessa eli Follo-sovittelu (huoltoon, asumiseen, tapaamisiin ja elatukseen liittyvät sopimukset).
 - Sovitteluun pääsyä haetaan vapaamuotoisella hakemuksella yksin tai yhdessä lapsen asuinpaikan kärjäoikeudesta.
- Huolto- ja tapaamisriita, elatuspuriita kärjäoikeudessa.
 - Kärjäoikeus voi antaa väliaikais määräyksen lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta.
 - Kärjäoikeus voi pyytää olosuhdeselvityksen sosiaalilautakunnalta.
 - Sovinnon voi tehdä missä vaiheessa tahansa.
 - Suositeltavaa käyttää lakimiestä apuna.

Muut sovittavat lapsen arjen käytännön asiat

- Lapsen kouluun tai päiväkotiin yhteydenotto perhetilanteen muutoksen vuoksi. Vanhemman on mahdollista varata päiväkodilta Lapset Puheeksi -keskustelu-aika tai sopia lapsen varhaiskasvatussuunnitelman (vasu) päivittämisestä.
 - Lapsen päiväkotipaikan hakeminen/siirtäminen, jos asuinalue tai paikkakunta vaihtuu.
 - Lapselle koulupaikan selvittäminen, jos asuinalue tai paikkakunta vaihtuu.
 - Lähikoulu määräytyy lapsen virallisen osoitteen perusteella.
 - Koulukuljetus. Lainsäädäntö mahdollistaa koulukuljetuksen molempien vanhempien luota, jos kunta niin päättää.
 - Lasten harrastuksiin liittyvistä käytännöistä ja harrastusmaksuista sopiminen.
-

Tuet

- Kelan tukien hakeminen, katkaisu, uudelleen tarkastaminen.
 - Yleisen asumistuen hakeminen
 - Lapsilisän ohjautuminen/hakeminen
 - Lapsilisän yksinhuoltajakorotuksen hakeminen (lapsilisän saaja voi hakea)
 - Elatustuen hakeminen (edellyttää vanhempien tekemää elatussopimusta, jota toinen vanhempi ei noudata tai vanhemmalla ei ole elatuskykyä)
 - Kotihoidon tuen tai yksityisen hoidon tuen hakeminen
 - Toimeentulotuen hakeminen
-

Vertaistuki ja ammattiapu

- Sairaalan lähiomaiset (kanta.fi)
 - Työpaikalla lähiomaiset
 - Lasten päiväkotit, koulu tai harrastukset – lähiomainen/yhteyshenkilö
 - Eroseminaari
 - Vanhemman neuvo-vertaistukiryhmä tai muu vertaistukiryhmä
 - Keskusteluapu ammattilaisen luona
 - Lapsen keskusteluapu tai vertaisryhmätoiminta
 - Perheasiain neuvottelukeskus
 - Perheasioiden sovittelu
 - Kriisikeskus
 - Perheneuvola
 - Chatit
-

Linkkejä

- apuaeroon.fi
- finlex.fi
- kela.fi/eroperheessa
- oikeus.fi
- thl.fi

